

alle Omstændigheder foretrække den offentlige Hjælp, især naar den bliver givet under en saadan Form, at man ikke ved at faae den bliver berøvet nogen af sine borgerlige Rettigheder.

B. Holm: Jeg skal først her forudstikke den Bemærkning, at jeg, saaledes som jeg før har udtalt, betragter dette Forslag som en Nødhjælp. Mit principale Standpunkt er selvfølgelig et ganske andet, nemlig det, at jeg kunde ønske, at den Hjælp ikke behøvedes, hvorom der her er Tale, men at Arbejderne bleve saaledes lønede for deres Arbejde, at de aldeles ikke behøvede den Understøttelse, her er Tale om, og ikke den Raader Vød paa Fattigdommens værste Følger, som dette Lovforslag omhandler. Dette Forslag er altsaa kun fremkommet som en Nødhjælp under de nuværende Samfundstilstande. Jeg er derfor i det høist sjældne Tilfælde at kunne være enig med den høitæredede Minister, naar han siger, at det maatte jo dog være Hovedformaålet at skabe saadanne Tilstande, at Enhver kunde forsørge sig og Sine ved sit Arbejde og ikke skulde modtage Hjælp. Ja, dersom den ærede Minister vilde være med til at arbejde paa at gennemføre saadanne Tilstande, at Enhver kunde blive saaledes lønnet for sit Arbejde, at han derved kan skaffe sig og Sine en anstændig, menesteværdig Tilværelse, saa skal jeg, saafremt den ærede Minister ikke foragter min Medvirken, være den Første til at yde de Bidrag, jeg kan, til at arbejde paa at gennemføre saadanne Tilstande. Det forekommer mig imidlertid, at man ikke kan afvise et Lovforslag som dette, der gaar ud paa at afhjælpes den værste Nød, som er Fattigdommens Følge, ved at sige, at det var bedst, om der skete noget Andet, nemlig at man indrettede det saaledes, at Folk tjente saa Meget, at de ikke behøvede denne Hjælp, saafremt man da ikke enten samtidig fremkommer med eller i den sidste Tid er fremkommen med eller i den nærmeste Fremtid sandsynligvis agter at fremkomme med Noget, som tyder paa, at man vil være med til at indføre saadanne Tilstande, hvor det er muligt for Lønarbejderen at ernære sig ved sit Arbejde. Det er jo en Nøds-gjerning, der ikke kan benegtes, at Arbeids-løsheden stiger for hvert eneste Aar, der gaar, at Udvillingen af den moderne Industri fører med sig, at Maskinerne i stedse høiere Grad besørge Arbejdet og derved gjøre Arbejderne arbejdsløse. Det er den moderne Arbejdsløshed, den kunne vi ikke hindre, ikke standse, og derfor er det, at vi Socialdemokrater sige: Lad Maskinerne,

Produktionsmidlerne blive til fælles Indtægt, og lad Enhver faae Andel i det Udbytte, der hidrører fra hans Arbejde, lad Arbejderne faae deres Del af det, fordi de ere med til at skabe det, fordi de ere med til at arbejde med dem. Men det ville de Herrer, som sige, at saadanne Tilstande først og fremmest skulle tilveiebringes for Arbejderne, at de kunne leve af deres Arbejde, ikke være med til at gaa ind paa, og derfor ere de heller ikke berettigede til af den Grund at afvise de Forslag, der, saalænge de nuværende Samfundsforshold ere til Stede, søge at raade Vød paa de Forshold, som disse nuværende Samfundstilstande have skabt. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds (Holdh) er jeg taknemlig for een Udtalelse, han fremkom med. Han sagde nemlig — det var som Svar paa min Forespørgsel om, af hvad Grund de ikke vilde gaa med til Statsunderstøttelse i den her omhandlede Form — foruden en Del Andet, at dersom man vilde gaa med til dette, saa vilde det være at komme ind paa Socialismen, og dette maatte man undgaa. Ja, der have vi altsaa maaste det ærede Medlems Hovedgrund og maaste ogsaa Grunden hos de Øvrige, der stille sig imod det. De ville ikke ind paa Socialismen. Men ærede Medlemmer kunne være visse paa, at den Tid kommer nok, da de blive nødt til at gaa ikke alene ind paa det Princip, som fremtræder i dette Lovforslag, men ogsaa paa andre, paa Principer, som gaa afgjort i socialistisk Retning, hvis de da overhovedet ville være med til at forbedre de nuværende forfvallede økonomiske Forshold. Som medføre Fattigdom for en steds større og større Del af Befolkningen. Men det er godt, at vi have faaet at vide nu, at i det Mindste eet Medlem i Thinget varer sig derimod, fordi det er at komme ind paa Socialismen. Det Samme var Tilfældet med den Arbejderskommission, der i sin Tid blev nedsat af Regjeringen. Dens Mindretal erklærede ogsaa, at det ikke kunde gaa videre i den Retning, hvori det gik i sine Undersøgelser, thi saa kom det ind paa Socialismen! Ja, det er det, ærede Medlemmer ville komme til at støde paa alle Begne, naar de ville undersøge sociale og økonomiske Forshold; de ville altid støde paa Socialismen, og de ville tilsidst blive nødt til at beskæftige sig med Socialismen, hvis de i det Hele ville indlade sig paa at forbedre Samfundstilstandene. Jeg har ikke Noget imod, at de stampe imod, saalænge de kunne, de sidde jo selv godt i det, de lide ikke under Samfundsforsholdene, derfor fortænkter jeg dem heller ikke deri, men saa maa de heller ikke fortænke dem, der lide derunder,